

MEMO / 5 mai 2015

Justiția în interesul copilului: perspectivele și experiențele specialiștilor

1. De ce s-a realizat cercetarea?

Această cercetare a Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene sprijină [Agenda UE pentru drepturile copilului](#), prezentată de Comisia Europeană în 2011. Agenda a evidențiat necesitatea ca sistemele judiciare să fie mai centrate pe interesul copiilor și include mecanismele de protecție a copiilor instituite de Directiva UE privind victimele, pe care toate statele membre europene trebuie să o transpună în legislația națională până în noiembrie 2015.

2. Ce aspecte abordează cercetarea?

Cercetarea oferă o imagine cuprinzătoare a situației copiilor în vârstă de până la 18 de ani care sunt implicați în proceduri judiciare civile sau penale în calitate de victimă, martor sau parte.

De asemenea, cercetarea analizează tratamentul efectiv al copiilor în cadrele juridice și politicile naționale existente și completează [activitatea Comisiei Europene](#) în domeniul datelor statistice, precum și cadrele și politicile juridice naționale curente.

În scopul cercetării, s-au organizat interviuri individuale și de grup în cadrul cărora mai mulți specialiști au răspuns la întrebări cu privire la practici, experiențe, evaluări și sugestii de îmbunătățire a modului în care participă copiii — în practică — la procedurile judiciare, precum și cu privire la vârsta de la care sunt implicați în astfel de proceduri, la tipul de sprijin pe care îl primesc, la locul în care se desfășoară audierile, la modalitățile de formare a specialiștilor etc.

Acest prim raport al agenției FRA reunește experiențele, perspectivele și opiniile specialiștilor care lucrează cu copii implicați în proceduri judiciare penale și civile în scopul de a identifica practicile și procedurile curente, domeniile în care trebuie aduse îmbunătățiri și practicile promițătoare. Un al doilea raport, care va prezenta experiențele copiilor, va fi publicat în 2016.

Întrebările au fost împărțite pe domenii tematice majore, pe baza Orientărilor Consiliului Europei privind justiția în interesul copilului, și au vizat dreptul de a fi ascultat, dreptul la informare, dreptul la protecție și la viață privată, dreptul la nediscriminare, precum și principiul interesului superior al copilului și alte chestiuni esențiale, cum ar fi formarea și cooperarea multidisciplinară a specialiștilor.

Întrebările exacte sunt disponibile în anexele la raportul principal.

3. Cum s-a realizat cercetarea?

Principalele domenii tematice au fost selectate în urma consultării cu experții și cu părțile interesate și în conformitate cu principiile fundamentale și cu principalele elemente ale [Orientărilor Consiliului Europei](#) privind justiția în interesul copilului.

Datele au fost colectate prin interviuri directe, cercetare documentară și discuții cu grupuri tematice de specialiști care lucrează cu copiii înainte, în timpul și ulterior derulării procedurii judiciare. În total, în perioada iulie-decembrie 2012 au fost intervievați 570 de judecători, procurori, avocați și membri ai personalului auxiliar al instanțelor, psihologi, asistenți sociali, interpreți și ofițeri de poliție din 10 state membre ale UE (Bulgaria, Croația, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Polonia, România, Spania și Regatul Unit). Interviurile directe au durat între 45 și 90 de minute, iar discuțiile cu grupurile tematice au durat între 1,5 și 2,5 ore.

În anexele la raport, precum și online se găsesc detalii cu privire la metodologie și informații referitoare la grupurile țintă, la eșantioane, la calendarele interviurilor etc., precum și trimiteri la legislația națională selectată până în primul trimestru al anului 2014, o imagine de ansamblu asupra politicilor naționale și alte materiale de lectură.

4. Ce măsuri adoptă statele pentru ca justiția să fie mai favorabilă copilului?

Agenția FRA a identificat diverse practici promițătoare în statele analizate; de exemplu:

- în secțiile de poliție din **Estonia**, sălile de audiere adaptate copiilor sunt dotate cu păpuși anatomice care pot fi îmbrăcate și dezbrăcate pentru a discuta cazurile de abuz sexual; acest instrument este utilizat și de alte țări pentru a ajuta copiii să comunice în cursul audierilor; în **Finlanda**, asistenții sociali utilizează deseori cartonașe cu ursuleți pentru a-i ajuta pe copii să își exprime emoțiile;
- în mai multe orașe din **Franța** au fost înființate puncte de contact unde copiii pot lua legătura cu avocați specializați, care le oferă informații cu privire la drepturile lor, precum și consiliere și sprijin în chestiuni de drept civil sau penal. Sesiunile de la punctele de contact au loc cu titlu gratuit și sunt confidențiale, iar adesea se oferă fără programare. De asemenea, există linii telefonice de asistență și se organizează sesiuni de sensibilizare în școli;
- în **Polonia**, copiii mai mici de 15 ani sunt interogați în „camere albastre” dotate cu jucării, mobilier pentru copii și geamuri-oglină pentru ca pe parcursul interviurilor să nu fie prezenți în aceeași cameră cu copilul toți actorii relevanți;
- în **Regatul Unit**, copiii au acces la diverse materiale care îi ajută să înțeleagă ce înseamnă să vorbească în fața unei instanțe. Broșurile vizează diferite grupe de vârstă și utilizează un limbaj adecvat vârstei, jocuri, puzzle-uri etc.; în plus, sunt disponibile și în alte limbi pentru a fi folosite și în cazul copiilor migranți.

5. Cât de reprezentative sunt constatările?

Agenția FRA a asigurat o abordare comună în procesul de eșantionare, de alegere a respondenților și a întrebărilor pentru interviuri și pentru discuțiile cu grupurile tematice, precum și în procesul de colectare a datelor. Pentru a facilita analiza comparativă între statele membre, FRA a elaborat un „model de raportare” pentru toate interviurile și discuțiile cu grupurile tematice. Pentru a oferi cele mai precise și mai actualizate informații și analize disponibile, au fost luate în considerare principalele dispoziții ale legislațiilor naționale și evoluțiile politicilor până în primul trimestru al anului 2014.

Principalele constatări pot servi drept orientare și pentru statele membre care nu au făcut obiectul acestei cercetări.

6. Cum au fost selectate cele 10 state membre ale UE?

Cele 10 state membre ale UE au fost selectate astfel încât să reflecte diversitatea sistemelor judiciare și diferitele practici legate de implicarea copiilor în justiție în UE.

La baza acestei selecții au stat mai multe criterii: distribuția geografică, diferitele sisteme judiciare, dimensiunea populației, diferențele dintre state, practicile promițătoare identificate în prealabil, precum și lipsa de bune practici.

7. Câți copii iau parte la proceduri penale și civile în UE?

Nu este posibil să se stabilească numărul exact de copii implicați în proceduri judiciare civile și penale în UE din cauza unor lacune semnificative în datele disponibile la nivelul statelor membre.

Eurostat estimează că 19 % din populația UE are sub 18 ani, ceea ce înseamnă 95 de milioane de copii.

Potrivit datelor Comisiei Europene cu privire la 11 state membre cu o populație totală de 20 de milioane de copii, în 2010 au existat 74 000 de copii victime ale infracționalității și 495 000 de copii afectați de divorțul părinților. Prin urmare, dintr-o populație estimată la 95 de milioane de copii în cele 28 de state membre ale UE, aproximativ 2 500 000 de copii ar putea fi implicați în proceduri judiciare în UE în fiecare an.

8. Cum va utiliza FRA rezultatele cercetării?

FRA va promova utilizarea rezultatelor cercetării în vederea schimbării politicilor. Acest scop va fi îndeplinit împreună cu alte instituții, precum Comisia Europeană, Parlamentul European, Consiliul Europei. De asemenea, FRA va lucra în strânsă cooperare cu statele membre și cu organizațiile societății civile.

Pentru informații suplimentare:

Activitățile desfășurate de FRA în domeniul drepturilor copilului pot fi consultate pe [site-ul agenției](#), precum și în dosarul de presă privind justiția în interesul copilului.

Ca alternativă, vă rugăm să luați legătura cu echipa FRA de relații cu presa:

E-mail: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 58030-642